

В. О. ТЬОРЛО

канд. екон. н., ст. наук. співр., УАІМВЛ МАУП,

В. В. МІРОШНИЧЕНКО

канд. екон. н., доц., Національний університет

“Києво-Могилянська академія”, м. Київ

МОДЕРНІЗАЦІЯ ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ ЗА ПРИНЦИПОМ ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ

Існуючий в наш час стан української економіки відзначається надзвичайно високою ресурсоемністю та значним рівнем забруднення всіх компонентів природного середовища. Найбільші обсяги відходів у нашій країні утворюються у видобувній промисловості - 73,6 % від підсумку, переробній промисловості - 18,2 %, сільському, лісовому та рибному господарствах - 2,9 %, електроенергетиці та газовому господарстві - 2,5 % [2].

Слід зазначити, що із накопичених відходів утилізується поки що тільки 28,6 %, а площа, що її займають відходи, в цілому по країні співставна з територією середньої за розміром області [2].

Господарство України відзначається також високим рівнем енергоспоживання. На одиницю виробленої продукції в нашій країні використовується значно більше електроенергії порівняно з розвиненими країнами Західної Європи. При цьому частка постачання енергії від відновлюваних джерел в загальному обсязі постачання первинної енергії за період 2010 – 2016 рр. зросла в Україні з 1,7 % до 3,9 % [2].

В Україні з листопада 2012 р. для суб'єктів господарської діяльності та приватних домогосподарств діють “зелені” тарифи на електричну енергію.

Але розміри та умови встановлення “зелених” тарифів не достатньою мірою заохочують суб'єктів господарювання для виробництва електроенергії з альтернативних джерел. Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері енергетики, часто змінює тарифи [3].

Також розвиток альтернативних джерел енергії не є дешевим і вимагає значних капіталовкладень. Крім того, вказане виробництво електроенергії вимагає

використання значних територій, з яких в наш час у освоєних в господарському відношенні регіонів не має.

Велике занепокоєння у фахівців-екологів викликає стан ґрунтового покриву нашої країни. Перш за все, мова йде про зниження його родючості, яка значною мірою залежить від рівня раціональної організації аграрного виробництва та сільськогосподарського землекористування.

В наш час сільськогосподарській продукції в структурі українського експорту належить провідне місце. В окремі роки її питома вага в загальній вартості експорту сягає 38 - 40 %. Тому якщо становище з використанням земельних ресурсів України найближчим часом кардинально не зміниться на краще, наша країна втратить значні обсяги валютних надходжень.

У зв'язку з тим, що аграрний сектор використовує переважну частину території країни (понад 65 %), а якість сільськогосподарської продукції через харчові ланцюги безпосередньо впливає на стан здоров'я населення, негативні екологічні наслідки сільськогосподарського виробництва повинні бути зведені до мінімуму [2].

В реалізації парадигми господарського розвитку України на екологічних засадах важливе значення має формування у населення відповідного "зеленого" світогляду. В цьому відношенні виховання повинно охоплювати всі ланки освітнього процесу, починаючи з дошкільних навчальних закладів і закінчуючи підготовкою фахівців вищої кваліфікації для різних рівнів управління та галузей господарства. Виходячи з існуючих в нашій країні реалій, програми навчальних дисциплін із "Зеленої економіки" повинні враховувати деструктивні зміни основних компонентів природного середовища, технологічну недосконалість переважної частини виробництва основних видів продукції, застарілість виробничої та соціальної інфраструктури, а також прогресивні моделі екологічно збалансованої економіки та можливі засоби комплексного вирішення проблем сталого розвитку [4]. При цьому екологічний підхід повинен бути також реалізований поряд з навчальним також у виховному процесі, що відзначається в

низці міжнародних документів [1,5,6,7,8]. Він є основою всіх трансформаційних змін.

Джерела:

1. Доповідь України до Конференції ООН зі сталого (збалансованого) розвитку Ріо + 20 (проект) / за ред. Л.Г. Руденка. – К.: Інститут географії НАН України, 2012. – 69 с.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>. – Назва з екрана.
3. Про внесення зміни до Закону України "Про електроенергетику" щодо коефіцієнтів "зеленого" тарифу для електроенергії, виробленої з використанням альтернативних джерел енергії [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2017. – № 4. – Ст.47. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/1804-19>. – Назва з екрана.
4. Мірошніченко В. В. Екологізація навчального процесу у вищих навчальних закладах України / В. В. Мірошніченко // Теоретичні аспекти та практичні проблеми управління, економіки та природокористування в Україні: матер. міжнар. наук.-практ. конфер. / відп. ред. І. О. Петровська. – К.: Таврійський національний університет ім. В.І.Вернадського, 2017. – С. 141 – 143.
5. Стратегія ЄЕК ООН освіти для сталого розвитку : пер. з англ. – Одеса : Вид-во "Екологія", 2005. – 44 с.
6. Declaration on Green Growth, adopted at the Meeting of the Council at Ministerial Level on 25 June 2009. Organization for economic cooperation and development [Електронний ресурс]. Paris, 2009. – Режим доступу: www.oecd.org/env/44077822.pdf. – Назва з екрана.
7. Europe 2020: a European strategy for smart, sustainable and inclusive growth. European Commission. [Електронний ресурс]. Brussels, 2010. – Режим доступу: http://europa.eu/press_room/pdf. – Назва з екрана.
8. Зелений тариф, впровадження проектів для фізичних та юридичних осіб. Заробіток на альтернативній енергетиці [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nerc.gov.ua>. – Назва з екрана.